

Opettajien materiaalipaketti näyttelyvierailun tueksi Tampereen taidemuseon näyttelyihin 27.9.2025–11.1.2026

Taidemuseolla on esillä kaksi näyttelyä. Ylimmässä kerroksessa ja keskikerroksessa on *Vuoden nuori taiteilija 2025 – Man Yau* ja alimmassa kerroksessa *Hanna Haaslahden* näyttely *Kaltaiset*, joka on koko tilan täyttävä interaktiivinen installaatio. Voit valita erilaisista pohdintatehtävistä sopivia aikataulut ja ryhmän taitotaso huomioiden.

Näyttelyn teokset ovat arvokkaita ja herkkiä, joten toivomme opettajan muistuttavan oppilaita turvallisesta etäisyydestä teoksiin. Pienempien oppilaiden kanssa on luontevaa kierrellä yhtenä ryhmänä. Yläkoululaisten ja lukiolaisten kanssa voi ryhmän vahvuudet huomioiden miettiä, voivatko oppilaat ohjeistettuina keskustella pienryhmissä tai pareittain ennen yhteistä läpikäyntiä. Opettajana kuljet kuitenkin ryhmäsi mukana ja olet vastuussa oppilaistasi koko vierailun ajan.

Taidemuseolla kannustamme omatoimivierailulla olevia ryhmiä kiertämään ja keskustelemaan näyttelystä ja teoksista yhdessä. Tulostettu tehtävälappu johdattaa helposti oppilaita hakemaan vastaukset vain esitettyihin kysymyksiin ja taiteesta nauttiminen sekä aika oivaltamiseen saattaa unohtua kiireessä. Ryhmän omatoimivierailulla on siksi tärkeää rohkaista koululaisia näkemään ja oivaltamaan itse sekä tekemään omia tulkintoja.

Esillä olevien näyttelyiden julisteet: Vuoden nuori taiteilija 2025 – Man Yau ja Hanna Haaslahti: Kaltaiset

VUODEN NUORI TAITEILIJÄ – MAN YAU

Vuoden nuori taiteilija Man Yau (s. 1991) on Helsingissä asuva ja työskentelevä kuvanveistäjä. Yau on suorittanut maisterin tutkinnot Taideyliopiston Kuvataideakatemiasta kuvanveiston opetusalueelta (2023) ja Aalto-yliopiston taiteiden ja suunnittelun korkeakoulusta (2018) erikoistuen materiaalilähtöiseen työskentelyyn. Man Yau on järjestyksessä 41. Vuoden nuori taiteilija.

Taiteessaan Yau käsittelee identiteettiä ja eksotisointiin liittyviä kysymyksiä, kuten taiteilijan usein kuvaamaa, eksotisoivan katseen tuottamaa *esillä ja puristuksessa olemisen tunnetta*. Henkilökohtaiset kokemukset yhdistyvät hänen teoksissaan laajempaan historialliseen kontekstiin sekä materiaalien kantamiin arvoihin ja merkityksiin. Veistoksissaan ja installaatioissaan hän hyödyntää arkisista ympäristöistä tunnistettavia muotoja, esineitä ja tilanteita.

Näyttely jakautuu kahteen osaan, *Hi-fire Dream* ja *Peep show*, joista ensimmäinen tuo esiin taiteilijan koko tuotantoa yhdistäviä teemoja, unelmointia ja ajattelua materiaalien kautta. Toisen osuuden muodostaa *Peep show* -teossarjan täysin uusi kokonaisuus, joka heijastelee hiljaisen väkivallan ja esineellistämisen eri muotoja. *Peep show* -teossarja sisältää alastomuutta ja seksuaalissävytteistä kuvastoa. Teoksissaan taiteilija asettaa katseen kohteeksi myös itsensä ja kehon, joka muuntuu kuviksi, pinnoiksi ja esineiksi. Uusin teossarja rajautuu ylimmässä kerroksessa omaksi kokonaisuudekseen.

PEEP SHOW

HARDENER 02

POLISHER

self-portrait

kuvat: Sakari Tervo

ENNEN MUSEOVIERAILUA

Ennen museovierailua voitte tutustua Tampereen taidemuseon YouTube-kanavalta Man Yaun haastatteluvideoon. Videon kesto on noin yhdeksän minuuttia.

Videon katsomisen jälkeen voitte yhdessä pohtia seuraavia kysymyksiä:

Minkälaiset asiat sinulle jäivät videosta mieleen?

Mitkä asiat sinun mielestäsi olivat taiteilijalle tärkeitä?

Minkälaiset asiat ovat sinulle taiteessa tärkeitä?

Minkälaisesta taiteesta itse pidät?

Jos sinä piirrät, maalaat tai taiteilet, minkälaisia asioita haluat kuvata?

Ovatko nämä asiat sinulle merkityksellisiä?

Taiteilija oli todella iloinen kuultuaan, että hänet valittiin Vuoden nuoreksi taiteilijaksi. Toisaalta Yau kertoo, että hänellä oli vähän kauhuntunnetta ja meni ihan sanattomaksi, sillä tunnustus on niin merkittävä. Onko sinulla asioita, jotka sekä ilahduttavat sinua ja odotat niitä innolla, mutta olet samalla ehkä vähän jännittänyt, kun asia on niin tärkeä sinulle?

Oliko haastatteluvideolla sinulle uusia sanoja?

Voitte yhdessä keskustella seuraavien sanojen merkityksestä:

eksotisointi

imperialismi

kolonialismi

chinoiserie

stereotyyppinen

esineellistäminen

Kuva: Emma Sarpinen

M.Y. Chinoiserie

MUSEOLLA

M.Y. Chinoiserie

Chinoiserie on 1700-luvulla levinnyt eurooppalainen tyyliuuntaus tai koristelutekniikka, joka perustui kiinalaisten tuotteiden jäljittelyyn. Tyyliuuntaus ei kuitenkaan erottanut aasialaisia kulttuureja toisistaan, vaan imitoi "kaiken kattavaa itämaista estetiikkaa". Man Yau siteeraa monissa teoksissaan chinoiserien esteettistä perinnettä, paljastaen samalla siihen kytkeytyvän eksotisoivan, toiseuttavan katseen.

Veistosinstallaatio *M.Y. Chinoiserie* (2021) ottaa muotonsa Euroopan barokki- ja rokokoopalatsien vaurautta ja valtaa symboloivista posliinikabineteista. Latviassa sijaitseva Rundālen linnan historiallinen ovaali posliinikabinetti* sai kuvataiteilija Man Yaun aistimaan selkeän valta-asetelman; järjestyksen, jossa eurooppalainen herra voi omistaa tietyn näköisen ja muotoisen idean idästä keräilykohteena. Yaulle tilaan ja valtaan liittyi pysäyttävä suru ja samaistuminen, tunne jaetusta alistetuksi tulemisen kokemuksesta. Taiteilija kuitenkin havainnoi, että osa koki posliinikabinetin lumoavan kauniina.

Samat tilat ja esineet voivat tuntua hyvinkin erilaisilta riippuen omista kokemuksista, koetusta sukupuolesta ja etnisyydestä.

Oletko ollut paikassa, mikä olisi tehnyt sinulle näkyväksi historiallisia tai nykyisiä valta-asetelmiä? Miten se on ilmennyt? Minkälaisia tunteita sinulla heräsi?

Entä oletko koskaan kokenut toiseutta tai olevasi "väärässä paikassa", tilassa, jonka joku toinen tuntisi toisin? Pystytkö kuvittelemaan tällaista tilaa? Mitkä asiat tai ominaisuudet tilassa voisivat aiheuttaa tällaisen kokemuksen?

Millainen tila tekee olosi voimakkaaksi ja varmaksi? Missä koet olevasi omimmillasi, eniten oma itsesi? Mitkä asiat edesauttavat siinä?

Toisille voimaantumisen tiloja on enemmän. Miten saisimme luotua maailman, jossa mahdollisimman moni voisi tuntea olonsa varmaksi, turvallisiksi ja eheäksi?

**Jos haluatte nähdä kuvia posliinikabinetista, voitte hakea niitä netistä latviankielisillä sanoilla: Pilsrundāle Ovālais Porcelāna Kabinets. Voit bongata valokuvan posliinikabinetista myös teoksessa Faux Bone China (2024) sekä veistosinstallaatiosta M.Y. Chinoiserie (2021).*

Peep Show

Peep show -teossarja sisältää alastomuutta ja seksuaalissävytteistä kuvastoa. Kuvat ovat kynnenkokoisia.

Näyttelyn yksi osa koostuu Man Yaun uudesta teossarjasta *Peep show* (2025), joka on esillä ensimmäistä kertaa kokonaisuutena.

Teossarjan yhdistävä teema on hiljainen väkivalta: eleisiin, sanoihin ja tilanteisiin kätkeytynyt väkivaltaisuus. Veistoksiin piilotettu väkivalta tulee kokemuksista, joissa keho muuntuu kuviksi, pinnoiksi ja esineiksi, materiaaliksi. Taiteilija kutsuu sarjan teoksia esiintyjiksi, ja näissä esityksissä myös katsojan rooli on keskeinen.

Teoksen pronssivalut on tehty taiteilijan omista käsistä ja jaloista. Näyttely on muutenkin taiteilijan mitoissa, sillä esimerkiksi puettavat veistokset ovat taiteilijan omaa kokoa, kengät 38 ja takki M-kokoa.

Voitte katsoa teoksia yhdessä ja pohtia esimerkiksi seuraavia:

Minkälainen rooli taiteilijalla on teoksissa? Entä mikä on sinun roolisi katsojana?

Mihin teossarjan nimi *Peep Show* mielestäsi viittaa?

Taiteilija asettaa teoksissaan oman kehonsa katseen kohteeksi teoksessa *HARDENER 02*. Toisaalta taiteilijan alastonkuvien parina on teoksessa *POLISHER* Antiikin Kreikan mytologioista tutut veistoshahmot (esimerkiksi Laurent Marquesten veistos *Perseus Slaying Medusa*.)

Missä tilanteissa ja minkälaisiin alastomiin tai vähäpukeisiin kehoihin nykyään törmää (julkiset veistokset esimerkiksi Hämeensillalla, elokuvat, televisiosarjat, mainokset, sosiaalinen media)?

Miten alastomuuden katsominen muuttuu, jos kyseessä on valokuva tai veistos? Onko valokuva intiimimpi? Jos on, niin miksi?

Hämeensillan veistokset ovat julkisella paikalla alastomina. Voisiko oikea ihminen esiintyä samalla lailla julkisella paikalla? Onko alastomuuden kohteella tai paikalla merkitystä?

Jos keskustelu alastonkuvista kiinnostaa, Pelastakaa Lapset on julkaissut netissä oppaan nuorille: MUN KEHO, MUN RAJAT – Tietoa alastonkuvien jakamisesta ja seksuaalissävytteisestä viestittelystä. Oppaan kohderyhmänä on 13–17-vuotias nuori.

Materiaalit

Mistä eri aineista taideteoksia voi tehdä?

Voiko taide olla mistä tahansa materiaalista tehtyä?

Tuleeko jostain materiaalista teidän mielestänne hienompaa tai arvokkaampaa taidetta vai onko teidän mielestänne merkitystä, mistä taideteos on tehty? Miksi?

Man Yaun käyttämällä materiaaleilla on taiteilijalle suuri merkitys ja hän valitsee materiaalit teoksen teemojen mukaisesti. Materiaaleihin kytkeytyy erilaisia mielleyhtymiä ja niiden historioilla on keskeinen merkitys teoksissa. Voitte yhdessä miettiä, minkälaisia erilaisia materiaaleja löydätte ja minkälaisia merkityksiä niihin mielestänne voisi liittyä.

Osassa teoksissa materiaali voi myös näyttää toiselta. Taiteilija on voinut työstää esimerkiksi puuta niin, että se näyttää kiiltävältä ja jopa muoviselta. Toisaalta herkkä keramiikka voi naamioitua raudanlujan näköiseksi.

Katsotaan keskustellen

Voitte yhdessä ryhmän kanssa kierrellä ja etsiä teoksia, jotka puhuttelevat teitä ja jonka ääreen haluaisitte yhdessä pysähtyä.

Voitte halutessanne istahtaa alas ja antaa itsenne uppoutua hetkeksi teokseen ja tutkia sitä.

Tämän jälkeen voitte yhdessä keskustellen pohtia seuraavia kysymyksiä:

Millainen tunnelma teoksessa on?

Mitä teoksessa on meneillään?

Mihin aikakauteen teos teidät johdattellee? (Ollaanko esimerkiksi nykyajassa vai viittaavatko jotkin teoksen elementit johonkin muuhun aikakauteen. Mitä teille tulee mieleen?)

Mikä on mielestäsi teoksen huomiota herättävin piirre tai osa?

Kun tutkitte teosta pidempään, havaitsetteko jotain, mitä ette heti huomanneet?

Minkälaisia tunteita teillä herää teoksen äärellä?

Oppilaita kannattaa herätellä perustelemaan vastaukset, mutta kannustaa, että taiteen äärellä kaikenlaiset tulkinnat ovat sallittuja.

HANNA HAASLAHTI: KALTAISET

Hanna Haaslahti, s. 1969, on Helsingissä asuva ja työskentelevä media-taiteilija. Teknologinen kehitys on tuonut kiinnostavia näkökulmia ja työkaluja Haaslahden taiteelliseen työskentelyyn, jossa yhtenä metodina on interaktiivisuus. Hänen teoksensa käyvät vahvaa vuorovaikutusta katsojan kanssa. Niiden huipentuma on, kun teoksen kokijoiden vuorovaikutuksesta syntyy jotakin yhteisöllistä.

Kaltaiset

Hanna Haaslahden teosta *Kaltaiset* kutsutaan immersiiiviseksi installaatioksi. Se on tilaan rakennettu taideteos, jossa yleisö on samaan aikaan sekä katsoja että teoksen näyttelijä. Digitaaliset kaksoset eivät ole tarkkoja kopioita oikeista ihmisistä eikä teoksen päämääränä ole saavuttaa hyperrealistisia kopioita. Taideteoksen merkitys syntyy yleisön ja heidän digitaalisten kaksoisolentojensa jaetusta läsnäolosta. Teos käsittelee universaalia inhimillistä ongelmaa; itsen suhdetta minään.

Kaksoset kerääntyvät ryhmiksi ja pareiksi. Yksittäisten vuorovaikutusten kautta syntyy jälkeläisiä, joiden kasvot muistuttavat vanhempiaan. Teoksen katsoja voi kokea erikoisia intiimiyden tunteita, kun oma kaksonen yllättäen päätyy vanhemmaksi. Jälkeläiset jatkavat sukua pidemmälle ja katsoja voi seurata, kuinka kasvopiirteet periytyvät taas seuraavalle polvelle. Lopulta yksittäistä katsojaa ei voi enää havaita teoksessa, mutta muisto katsojan kasvopiirteistä löytyy jälkeläisten kasvoilta.

Voitte halutessanne osallistua teokseen ja skannata kasvonne. Teosta pyörittävä tietokoneohjelma pyyhkii aina vuorokauden vaihtuessa muistin tyhjäksi, eikä se tallenna kasvoja tätä pidemmäksi aikaa. Huomioitthän, että joku kävijä saattaa kuitenkin kuvata kaltaisesi tai jälkeläisesi kasvot näyttelyssä.

Teoksen äärellä voitte pohtia esimerkiksi seuraavia kysymyksiä:

Millaisia taitoja teoksen tekemiseen on tarvittu?

Miten tila vaikuttaa teokseen ja teos tilaan?

Miten liikut teoksessa tai sen läheisyydessä? Vaikuttaako teos tilassa sinuun tai toimintaasi?

Vaikutatko sinä teokseen? Entä muut tilassa mahdollisesti olevat henkilöt?

Oletko osa teosta?

Millainen rooli sinulla on? Koetko olevasi katsoja tai osallistuja?

Onko immersiiivinen taide muuttanut rooliasi verrattuna perinteiseen taulujen katseluun?

Voiko tekniikan ja tekoälyn kehittyminen muuttaa taidetta?

Miten katsojan osallistuminen taideteokseen voisi muuttua tekniikan myötä?

Minkälaisia ajatuksia ja tunteita teos sinussa herättää?

Minkälaisia erilaisia taitoja taiteilija voisi tulevaisuudessa tarvita?

Tarvitseeko taiteilijan osata tehdä kaikki itse? Voitte miettiä asiaa verraten esimerkiksi taidetta ja elokuvaa (taiteilijan rooli / ohjaajan rooli).

MUSEOVIERAILUN JÄLKEEN

Potretteja

Mikä tekee sinusta sinut? Kuten Hanna Haaslahden näyttelyn *Kaltaiset*, me olemme osa sukupolvien jatkumoa, esivanhempamme sulautuvat yhteen muodostaen jokaisen oman uniikin ulkonäön. Onko kukaan koskaan maininnut, että sinulla on esimerkiksi äiti nenä tai isäsi silmät?

Kokeillaan saammeko siirrettyä paperille parimme ulkonäköä tai hänen keskeisiä piirteitään. Tehdään siis pareittain muotokuva. Näköhavainto ja odotukset eivät aina muuntauudu teokseksi, mutta lennokkaastikin tehty kuva voi vangita kohteestaan jotain olennaista.

Työskentelyyn tarvitaan jokaiselle paperi ja kynä sekä alusta, esimerkiksi pulpetti tai kovakantinen kirja piirustuslupaksi.

Jakautukaa ryhmässä pareihin. Jos jollekulle ei riitä paria, voi opettaja toimia myös parina. Jos piirustuslupana on pulpetti, oppilaiden kannattaa asettua pulpetin vastakkaisille puolille istumaan.

Ennen piirtämisen aloittamista, oppilaita ohjeistetaan, että piirustusaikaa on tasan minuutti. Piirtämisen aikana paria tuijotetaan tiiviisti silmiin. Paperiin ei saa katsoa. Voitte yhdessä päättää, käytättekö piirtämiseen kaikkien kirjoituskättä vai tekeekö jokainen ns. väärällä kädellä. Kun piirtäminen aloitetaan, kynää ei saa nostaa paperista ja piirtämistä jatketaan koko minuutin ajan.

Kun teokset ovat valmiit, voitte halutessanne koota ne yhteen ja arvuutella, kuka kukin on. Mitkä asiat helpottavat tunnistamista? Mikä tekee kuvasta näköisen? Lopuksi jokainen piirtäjä signeeraa oman teoksensa.